La dona, culpable de despertar desig

Cada any, pels volts del 25 de novembre, Dia Internacional Contra les Violències Masclistes, es fan a Sant Cugat i a moltes altres ciutats d'arreu del món tot un seguit d'actes d'aquesta temàtica organitzats per entitats locals: presentacions de llibres, projecció de documentals, conferències, tallers, música, teatre, exposicions... És un programa interessant, perquè aborda aspectes cabdals que afecten el dia a dia de moltíssimes dones, com ara la violència sexual, l'assetjament laboral, l'abús sexual a menors, el concepte de masculinitat en la infantesa i en l'adolescència o la necessitat vital d'una consciència feminista.

Les dades de feminicidis i d'agressions a dones i a homosexuals constitueixen un retrat robot del marc mental de la societat en què vivim. Quinze dones assassinades a Catalunya al llarg d'aquest 2021 i prop de dues mil agressions (denunciades) de caràcter sexual o homòfob registrades l'any 2019, just abans que la pandèmia alterés la nostra vida normal. Hom pot trobar paradoxal que just ara, que tot sembla indicar que hi ha un grau força més elevat de consciència social en aquest terreny gràcies a l'ajut dels mitjans de comunicació, les xifres de delictes per raons de gènere siguin tan inquietants. Fa l'efecte, fins i tot, que les agressions homòfobes han experimentat una puja espectacular. I també les violacions, sobretot en grup. Penso, tanmateix, que aquesta és només una percepció que podem tenir pel fet d'haver aconseguit que moltes víctimes que abans guardaven silenci ara es facin visibles, cosa que transmet una sensació d'increment.

Ignoro des de quan tenim estadístiques oficials sobre aquestes qüestions, però, per bé que em puc equivocar, diria que no n'hi deu haver de gaire antigues; bàsicament perquè tota elaboració estadística implica un grau de consciència que empenyi a investigar, i, en aquest sentit, no crec que en el passat una societat patriarcal com la nostra filés gaire prim en l'especificació de crims i agressions sexistes. Tot entrava al mateix sac, cosa que dificulta ara la perspectiva d'un estudi comparatiu.

Fixem-nos, tanmateix, que, tot i les campanyes oficials i la millora evident de les condicions d'acollida psicològica, continuen essent moltíssimes les víctimes que no gosen denunciar els fets. Això és així perquè l'estigma que acompanya la dona violada, és l'estigma del dubte: el dubte de si va fer tot el podia per fugir, de si s'hi va resistir prou, de si duia roba massa sexi, de si havia begut més del compte, de si una dona no hauria d'haver anat sola pel carrer a aquelles hores de la nit, de si..., de si..., de si... Són dubtes que contribueixen a crear un sentiment de culpa en la víctima i que provenen del marc mental que regeix la nostra societat d'acord amb els rols diferenciats que hem establert per a homes i per a dones. I després, és clar, vénen els marcs policíac i judicial, que són marcs tradicionalment conservadors que encara generen més dubtes.

Potser algú es pregunti si té algun efecte real la celebració d'un Dia Internacional a l'hora de combatre la xacra que comentem. Jo, francament, tinc els meus dubtes que provoqui un canvi de mentalitat en milions d'homes, en el sentit que deixin de veure la dona com un cos que els pertany. Crec que es tracta d'una idea massa profunda per arrencar-la de soca-rel en poc temps. Però sí que veig que el Dia Internacional contribueix a l'apoderament de la dona a l'hora de rebel·lar-se contra la càrrega cultural fal·locràtica que tots portem al damunt i que les fa responsables del desig que desperten. No tinguem cap dubte que serà d'aquesta presa de consciència, d'aquest apoderament femení, d'on sorgiran canvis positius en el marc mental masculí.

VÍCTOR ALEXANDRE és escriptor i periodista

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/opinio/156420.html

Copyright 2024 Cugat.cat